

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Δικαιοσύνης

Θέμα: «Επτά μεγάλες αλλαγές στο Κληρονομικό Δίκαιο – Αναγκαίες δικλίδες διαφάνειας, προστασίας των πολιτών και αποτροπής καταχρήσεων»

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Τύπου, το Υπουργείο Δικαιοσύνης εισάγει εκτεταμένες αλλαγές στο κληρονομικό δίκαιο, περιλαμβάνοντας:

- την καθιέρωση κληρονομικών συμβάσεων,
- τη δυνατότητα αποδοχής κληρονομιάς με περιορισμένη ευθύνη για χρέη,
- την αναπροσαρμογή της νόμιμης μοίρας υπέρ του/της συζύγου,
- νέες ρυθμίσεις για ιδιόγραφες και δημόσιες διαθήκες,
- την ηλεκτρονική πλατφόρμα δημοσίευσης διαθηκών και την ψηφιακή διαθήκη,
- τη διεύρυνση των λόγων κληρονομικής αναξιοότητας,
- καθώς και την ενίσχυση του ρόλου του εκτελεστή διαθήκης.

Πρόκειται για παρεμβάσεις που μεταβάλλουν θεμελιώδεις έννοιες του ιδιωτικού δικαίου και επηρεάζουν χιλιάδες οικογένειες, ιδίως ηλικιωμένους, ΑμεΑ, ανήλικους κληρονόμους και οικονομικά ευάλωτα νοικοκυριά. Ωστόσο, το δημοσίευμα δεν συνοδεύεται από πλήρη μελέτη επιπτώσεων ούτε αναφέρεται σαφώς πώς θα διασφαλιστεί ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν θα οδηγήσουν σε καταχρήσεις, εξαναγκασμούς σε υπογραφή συμβολαίων ή σε αδιαφάνεια.

Επειδή:

- Οι κληρονομικές συμβάσεις αποτελούν νέο θεσμό στο ελληνικό δίκαιο και απαιτούν αυστηρές προϋποθέσεις για να αποφευχθούν πιέσεις σε ηλικιωμένους ή ευάλωτους πολίτες,
- Η περιορισμένη ευθύνη για τα χρέη του διαθέτη πρέπει να συνοδευτεί από σαφή διαδικασία απογραφής ώστε να προστατεύονται οι κληρονόμοι,
- Η νέα ηλεκτρονική πλατφόρμα διαθηκών πρέπει να λειτουργεί με όρους ασφάλειας, προστασίας προσωπικών δεδομένων και ανεμπόδιστης πρόσβασης από τους πολίτες,
- Οι ρυθμίσεις για την ιδιόγραφη διαθήκη (ακυρότητα μετά 2 έτη αν δεν δημοσιευθεί) μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα σε οικογένειες που αγνοούν τις προθεσμίες,
- Η αύξηση της νόμιμης μοίρας της συζύγου και η μείωση της αντίστοιχης των τέκνων απαιτεί πλήρη τεκμηρίωση για κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες,
- Η πολιτεία οφείλει να εξασφαλίζει ότι δεν θα δημιουργηθούν νέα περιθώρια απάτης, πλαστογραφίας, ή εκμετάλλευσης αδύναμων πολιτών,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποιο είναι το πλήρες κείμενο της πρότασης της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για τις επτά αλλαγές στο Κληρονομικό Δίκαιο, και γιατί δεν έχει δοθεί δημοσίως στη διαβούλευση;
2. Θα προβλεφθούν σαφείς και αυστηρές δικλίδες προστασίας για ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία ή άτομα σε οίκους ευγηρίας που ενδέχεται να πιεστούν να συνάψουν «κληρονομικές συμβάσεις»;

3. Με ποιο τρόπο θα διασφαλιστεί ότι οι κληρονόμοι που αποδέχονται κληρονομιά με περιορισμένη ευθύνη δεν θα επιβαρυνθούν πέραν της αξίας της κληρονομιάς περιουσίας; Θα υπάρχει υποχρεωτική απογραφή;
4. Ποια τεχνικά και νομικά μέτρα λαμβάνονται ώστε η ψηφιακή διαθήκη και η ηλεκτρονική πλατφόρμα να είναι ασφαλείς, να μην παραβιάζονται και να μην επιτρέπουν παρανόμως μεταγενέστερη τροποποίηση;
5. Γιατί η ιδιόγραφη διαθήκη ακυρώνεται αν δεν κηρυχθεί κύρια εντός 24 μηνών από τον θάνατο; Έχει γίνει μελέτη για τον αριθμό των περιπτώσεων που θα θιγούν;
6. Με ποια κριτήρια αποφασίστηκε η αλλαγή στα ποσοστά της νόμιμης μοίρας συζύγου και τέκνων; Υπήρξε κοινωνική ή επιστημονική διαβούλευση;
7. Πώς θα αποτραπεί η δημιουργία νέων πεδίων δικαστικών διενέξεων, ιδίως με τον νέο θεσμό του εκτελεστή διαθήκης και τις νέες μορφές αποκλήρωσης;

Ο ερωτών Βουλευτής

Γεώργιος Μανούσος
B2 Δυτικού Τομέα Αθηνών